

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Тетяна Пятничук,
науковий співробітник лабораторії
дистанційного професійного навчання
Інституту професійно-технічної
освіти НАПН України,
кандидат педагогічних наук

Сучасний ринок праці зумовлює якісні зміни в усіх галузях економіки: знання, виробничі технології, механізми постійно оновлюються, тож освіта повинна реагувати на виклики часу та відповідати потребам суспільства. Особливого значення набуває модернізація професійної освіти, що покликана забезпечувати соціально-економічну сферу суспільства кваліфікованими фахівцями, формувати компетентну творчу особистість, успішну в добу глобалізації.

План пріоритетних дій уряду до 2020 р. передбачає впровадження в освітній процес нового покоління стандартів, заснованих на компетентнісному підході, підвищення якості професійної підготовки кваліфікованих робітників усіх кваліфікаційних рівнів, забезпечення їх мобільності на ринку праці [1, с. 281].

Підвищення якості професійного навчання пов'язане з науково-методичним зростанням педагогів, використанням ними у освітньому процесі сучасних виробничих та педагогічних технологій, активним упровадженням результатів наукових досліджень в освітню практику. Сьогодні педагогічна діяльність передбачає наявність умінь з проектування змісту освіти, самостійного пошуку і відбору інформації; використання інноваційних форм і методів навчання, інформаційно-комунікаційних технологій, цифрових освітніх ресурсів, відеоматеріалів; створення навчально-методичної літератури; здійснення дослідно-експериментальної роботи тощо.

Отже, уможливити якісну професійну підготовку конкурентоздатного робітника для сучасного ринку праці здатен педагог, який сам знаходиться у процесі неперервного професійного розвитку.

Різні аспекти професійного розвитку педагогів досліджували вітчизняні (С. Гончаренко, І. Зязюн, В. Кремень, Л. Лук'янова, Н. Ничкало, В. Олійник, В. Радкевич, С. Сисоєва, О. Щербак та ін.) і зарубіжні (П. Гріммет, Б. Джойс, К. Дуінлен, Е. Еріксон, Л. Ингварсон, Дж. Крістенсен, С. Літл та ін.) вчені.

У Енциклопедії освіти (за ред. В. Кременя) професійний розвиток визначається як процес формування суб'єкта професійної діяльності, системи певних властивостей в умовах неперервної професійної освіти, самовиховання та здійснення професійної діяльності [2]. Поняття «розвиток» філософський енциклопедичний словник трактує як «незворотну, спрямовану, закономірну зміну матеріальних та ідеальних об'єктів» [3].

Професійний розвиток майстрів виробничого навчання – це неперервний процес, метою якого є підготовка педагога до якісного виконання освітньої програми, формування професійної компетентності та конкурентоздатності майбутніх робітників.

Велика роль у розвитку професійної компетентності майстрів виробничого навчання належить закладу професійної (професійно-технічної) освіти, одним із завдань якого є стимулювання цілеспрямованого безперервного підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників, росту їх професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи, підвищення престижу й авторитету, забезпечення ефективності освітнього процесу. Заклад освіти: рекомендує теми і форми самоосвіти; колективні та індивідуальні форми методичної роботи; створює робочі місця педагогічних працівників та умови для науково-методичної та творчої роботи; висвітлює результати роботи; здійснює контроль за творчою та самоосвітньою роботою.

Досвід переконливо засвідчує, що професійний розвиток педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти відбувається неперервно при поєднанні різних форм освіти:

– формальної, яка передбачає курсове підвищення кваліфікації з психолого-педагогічної та методичної підготовки;

– неформальної – стажування, участь в організації та проведенні конкурсів професійної майстерності, виставок, конференцій, семінарів-практикумів, майстер-класів, тренінгів, круглих столів, вебінарів, авторських шкіл тощо;

– інформальної – самоосвіта: Internet, онлайн-курси «Prometheus», тощо.

Система неперервного професійного розвитку педагогічних працівників професійної освіти ґрунтується на засадах діагностичності, диференціації, індивідуалізації, різноманітності форм і змісту підвищення кваліфікації, поєднання індивідуальних інтересів педагогічного працівника з програмними цілями закладу освіти, з посиленням пріоритету індивідуальної та дистанційної форм курсового підвищення кваліфікації.

Зазначимо, що сьогодні, окрім закладів професійної (професійно-технічної) освіти, значну роботу проводять навчально (науково)-методичні центри з метою забезпечення якісного підвищення кваліфікації педагогічних працівників. НМЦ ПТО проводять підготовку педагогів до написання авторських посібників, підручників та іншої навчальної літератури;

розроблені: веб-середовище на дистанційній платформі Moodle, яка забезпечує персоніфікований доступ до дистанційних курсів; офіційні сайти НМЦ ПТО; інформаційні портали, на яких розміщуються нормативно-правові та розпорядчі документи, матеріали засідань науково-методичної ради НМЦ ПТО, обласних фахових секцій керівних та педагогічних працівників, результати дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського та регіонального рівнів, здобутки педагогічних колективів області, матеріали педагогічного досвіду, сайти закладів освіти і педагогічних працівників, блоги методистів НМЦ ПТО та педагогів області, відеоматеріали педагогічних заходів, інформація про регіональний ринок праці для стажування педагогічних працівників.

Отже, розвиток професійної компетентності майстрів виробничого навчання є складним процесом, результат якого безпосередньо впливає на рівень підготовки сучасного робітника.

Список використаних джерел:

1. Постанова КМ України «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій уряду на 2017 рік» від 3 квітня 2017 р. N 275-р. [Електронний ресурс]: режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/KR170275.html.
2. Енциклопедія освіти / Академія пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. – К.:Юрінком Інтер, 2008. – 609 с.
3. Філософський енциклопедичний словник: енциклопедія / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди; голов. ред. В. І. Шинкарук. Київ. Абрис, 2002. 742 с.